

Stoffenbeleid en -cultuur versterken: (hoe) kan dat? Lessen uit de “Implementatiewerkplaats Stoffenmanager”

Ir. J. (Jeroen) Terwoert (TNO)*, Drs. N. (Niek) Steijger (TNO), Dr. Ir. H. (Henri) Heussen (Arbo Unie).
*TNO, Safe & Healthy Business, Polarisavenue 151, 2132 JJ Hoofddorp, 088-8662608, 06-14203441,
jeroen.terwoert@tno.nl.

Inleiding

Het is veelal niet eenvoudig directe relaties te leggen tussen blootstelling aan stoffen, en ziekte of verzuim, waardoor ook de potentiële baten van interventies niet ‘zichtbaar’ zijn. Een recente evaluatie van het Nederlandse grenswaardenstelsel liet bovendien zien, dat veel bedrijven nog steeds moeite hebben hun verplichtingen ten aanzien van het beheersen van risico’s van stoffen te begrijpen. Ze hebben moeite met de interpretatie van begrippen uit de arbeidshygiëne en met het vinden van de juiste informatie over stoffen. In diverse landen zijn daarom instrumenten ontwikkeld die bedrijven beogen te ondersteunen bij de uitvoering van risicobeoordelingen en het selecteren van beheersmaatregelen. In Nederland is Stoffenmanager daarvan het meest bekend.

Uit evaluaties van het gebruik van modellen blijkt dat het uitsluitend ‘aanbieden’ van instrumenten, zonder enige ondersteuning, niet automatisch leidt tot acceptatie en actief gebruik. En zeker ook niet tot een “juist” gebruik: Stoffenmanager en andere control banding instrumenten zijn niet altijd ‘self-explaining’ voor bedrijven.

TNO, Arbo Unie en BECO hebben de noodzaak voor een meer actieve ondersteuning onderkend, en hebben daartoe de afgelopen twee jaar met steun van het fonds ZonMw het project “Implementatiewerkplaats Stoffenmanager” uitgevoerd. Doel van dit project was, het actief ondersteunen van 45 bedrijven die zelf al gemotiveerd zijn om de risico’s van het werken met gevaarlijke stoffen te beheersen, en het analyseren van de succes- en faalfactoren voor implementatie.

Methoden

Implementatie van een verantwoord stoffenbeleid met behulp van Stoffenmanager stond centraal. De deelnemende bedrijven ontvingen een mix van individuele ondersteuning en advies door een persoonlijke coach, gezamenlijke bijeenkomsten waarin trainingen werden verzorgd en ervaringen werden uitgewisseld, en een online ‘community’ met onder meer een helpdesk, links en documenten ‘op maat’, en de mogelijkheid om kennis uit te wisselen en deskundigen te raadplegen.

Resultaten

Het project heeft geleid tot de identificatie van succes- en faalfactoren voor implementatie in bedrijven van control banding tools (i.c. Stoffenmanager), en voor ‘stoffenbeleid’ in bredere zin. Het blijkt, dat er veel “verborgen” fouten gemaakt worden als er onvoldoende ondersteuning geboden wordt of onvoldoende kennis van het model aanwezig is. In aansluiting daarop is daarom een Handleiding Stoffenmanager en een Flowschema ontwikkeld. Ook het Stoffenmanager Premium pakket voorziet in een aantal gebruikerswensen. Verder is een snelle scan ‘Stoffencultuur en -beleid’ ontwikkeld, en wordt – op basis van de uitkomst daarvan – gewerkt aan een meer tailor-made ondersteuning ten bate van verbetertrajecten.

Opzet sessie

Tijdens de sessie worden implementatie-lessen en ervaringen - ook van de deelnemers - gedeeld en besproken. Er wordt gestart met twee presentaties, gevolgd door een interactief deel:

- **Succes- en faalfactoren voor implementatie van control banding tools; Jeroen Terwoert**
- **Quick-Scan Stoffencultuur- en beleid; Niek Steijger**
- **Uitwisselen succes- en faalverhalen; Henri Heussen & een deelnemend bedrijf.**